

EDIȚIA A XXXI-A

21-30 IUNIE

#FITS2024

Principalul finanțator al Festivalului Internațional de Teatru de la Sibiu.

MINISTERUL CULTURII

Partener strategic al Festivalului Internațional de Teatru de la Sibiu

FITS 2024
FRIENDSHIP

Aplauze 2024

Editor șef	Ion M. Tomuș
Editori	Ionica Alexiu, Atena Bercuci, Andreea Brumă, Bogdan Contea, Cristina Drăgan, Laura Frîncu, Alexander Hartmann, Ioana Ioniță, Andreea Istrate, Giulia Ivanuș, Alexandra Mileșan, Amalia Nanu, Denisa Neațu, Diana Nechit, Loreta Popa, Denis Prodea, Beatrice Roman, Andreea Rotaru, Alba Stanciu, Anca Șugar
Fotografi oficiali	Sebastian Marcovici, Dragoș Dumitru, Nicolae Gligor, Ovidiu Matiu, Mihai Nistor, Rareș Helici, Vlad Dumitru
Art director	Andrei Neagu

sibfest.ro

Facultatea de Litere și Arte
Artă teatrală

ELAB CHROM

21 -30 iunie 2024

Cuprins

Cuvânt înainte

K.W. Iohannis		5
M. Ciolacu		6
A.C. Fodor		7
N. Ciucă		8
R. Turcan		9
L. Deca		10
L. Odobescu		11
L. Jicman		12
D. Cîmpean		13
C. Chiriac		14
O posibilă interpretare a multiculturalismului	Ion M. Tomuș	16
Stranietatea unei povești cu prințese	Ionica Pașcanu	18

Iar îți dăm azi
ce alții s-ar putea
să îți dea mâine

EXPERIENȚĂ VIP LA FESTIVALUL INTERNATIONAL DE FILM DE LA VENEȚIA

Oferta Premium

- Ai cardul **Mastercard Platinum** inclus
- ai **beneficii premium** oferite de asigurările și serviciile atașate cardurilor Mastercard.
- ai acces la **onemarkets Fund**: investești direct într-unele dintre cele mai importante fonduri de investiții din lume

În plus, prin tragere la sorți, poți câștiga o experiență VIP pe covorul roșu la Festivalul Internațional de film de la Veneția. Totul gratuit, dacă îndeplinești condițiile de eligibilitate aferente ofertei.
Vino să vezi cât de simplu îți poți muta banii la UniCredit Bank.

unicredit.ro/oferta-premium

UniCredit Bank

Oferta este supusă unor termene și condiții. Regulamentul campaniei se regăsește pe unicredit.ro/oferta-premium
Experiența este oferită de către Mastercard, sponsor principal al Festivalului Internațional de Film de la Veneția, parte a Bienalei de la Veneția.

Eveniment desfăşurat sub Înaltul Patronaj al Preşedintelui României

Mesajul Președintelui României, Klaus Iohannis, transmis cu prilejul celei de-a 31-a ediții a Festivalului Internațional de Teatru de la Sibiu

Ajuns la cea de-a 31-a ediție, Festivalul Internaţional de Teatru de la Sibiu ne propune ca temă principală *Prietenia*.

Dincolo de diversitatea identităţilor care îmbogăţesc expresiile culturale, teatrul are capacitatea de a transmite ceea ce ne uneşte şi de a celebra valorile umane prezente în complexitatea relațiilor din societatea contemporană. Prin intermediul artei teatrale, *prietenia* dă un sens profund uman *Locului* şi *Cetăţii*. În acest an, suntem invitaţi să ne lăsăm inspiraţi de simfonia *Prieteniei*, depășind prejudecăţile şi barierele geografice sau culturale, prin forţa şi energiile artei.

De peste trei decenii, FITS a adus în faţa publicului său importante personalităţi şi trupe care au transpus artistic în moduri excepţionale valorile pe care teatrul le sublimează, pe care ne încurajează să le preţuim şi să le apărăm.

Înscriindu-se în motto-urile care au încununat fiecare ediţie, dedicându-se, an după an, *Încrederii*, *Iubirii*, *Pasiunii*, *Dăruirii* şi *Speranţei*, artiştii prezenţi pe scena Festivalului au dat naştere la Sibiu *Miraculosului Frumuseţii*.

Vă invit ca anul acesta să trăim împreună *Prietenia*, să-i rămânem credincioşi şi să ne lăsăm inspiraţi de căldura şi generozitatea ei!

Marcel Ciolacu

Prim-Ministrul României

Tema generoasă în jurul căreia s-a construit ediția din acest an este Prietenia, care a fost de-a lungul timpului motorul de dezvoltare a festivalului. Cu ajutorul prieteniei, al prietenilor, al dialogului și al relațiilor strategice dezvoltate în toți acești ani, FITS a devenit unul dintre cele mai mari și mai puternice festivaluri de teatru ale lumii.

Salutăm inițiativele pe care FITS le are în zona coproducțiilor internaționale și ne bucurăm pentru atenția specială pe care o acordă Chișinăului și Republicii Moldova, în general.

Remarc cu plăcere faptul că Festivalul de la Sibiu este și o platformă de promovare a dramaturgiei românești, teatrul și dramaturgia originală reprezentând una din expresiile fundamentale ale identității noastre culturale.

De la un an la altul, Festivalul Internațional de Teatru de la Sibiu, ajuns la cea de-a 31-a ediție, s-a dezvoltat, s-a diversificat si a devenit o îmbinare perfectă de teatru, film, spectacole de circ, expoziții, cărți, conferințe, muzică și dans, ce atrage personalități de renume mondial, pasionați de cultură români și străini. Săli de teatru, străzi, piețe, biserici, parcuri, cetăți și hale sunt pline până la refuz cu oaspeți veniți pentru a se bucura de această sărbătoare, transformând întregul oraș într-o mare scenă.

Gândită ca un loc permanent de celebrare și recunoaștere a personalităților excepționale din zona artelor spectacolului care au fost prezente de-a lungul timpului la Festival, Aleea Celebrităților din Parcul Cetății, una dintre cele mai deosebite structuri ale FITS, se va îmbogăți și în acest an cu noi stele atribuite unor celebrități ale culturii și artei.

Creată din dorința Festivalului de a le acorda tuturor artiștilor, operatorilor culturali, instituțiilor de spectacole sau rețelelor culturale șansa de a întâlni producători importanți din întreaga lume, Bursa de spectacole de la Sibiu le oferă participanților contextul ideal pentru a-și promova proiectele artistice și a stabili parteneriate.

Proiectul Scena Digitală – FITS, Programul de Voluntariat FITS, Platforma Internațională de Prezentare a Doctoratelor Excepționale în Artele Spectacolului și Management Cultural, Programul Therme Forum: Teatru și Arhitectură transformă vreme de câteva zile Sibiul într-o adevărată capitală a teatrului mondial. Dacă la prima ediție au fost trei țări și opt spectacole, în 2024 FITS propune publicului un program cu peste 820 de evenimente și mai mult de 3 500 de participanți din 75 de țări, cu spectacole în 80 de spații.

Îi felicit călduros pe organizatorii Festivalului, al cărui prestigiu, credibilitate și reputație națională și internațională se datorează într-o mare măsură competenței manageriale, artistice și academice a maestrului Constantin Chiriac. Închei parafrazând un emoționant îndemn al nemuritorului nostru Caragiale: Să-i iubim pe artiști, să-i venerăm! Ei sunt sacerdoții culturii universale!

Primăria Municipiului Sibiu
este principalul finanțator al
Festivalului Internațional de Teatru de la Sibiu.

Astrid Cora Fodor

Primarul Municipiului Sibiu

Festivalul Internațional de Teatru de la Sibiu a generat un adevărat fenomen pentru oraș. A impulsionat viața culturală a Sibiului și l-a conectat cu viața culturală a întregii lumi.

Prin eforturile și pasiunea echipei Teatrului Național Radu Stanca Festivalul crește de la an la an, iar Primăria Sibiu i-a fost mereu alături, ca principal finanțator.

Există însă un factor care a contribuit într-o bună măsură la dezvoltarea acestui mega eveniment: prietenia care s-a legat de-a lungul timpul, între Teatrul sibian și artiști din întreaga lume. S-a creat astfel o rețea a creativității și a pasiunii pentru artele spectacolului desfășurate pe cea mai frumoasă scenă posibilă: Sibiul istoric, cultural și vibrant. La Sibiu vin astfel nume mari din întreaga lume, dar și artiști care găsesc în FITS inspirația pentru dezvoltare.

Prietenia se leagă mereu și între cei din public, uniți de emoția spectacolului pe care îl urmăresc.

Prin urmare, tema din acest an a Festivalului ne aduce în mod inspirat în atenție și această dimensiune specială a sa.

Bucurați-vă de aceste 10 zile în care sărbătorim împreună arta spectacolului și prietenia care se naște frumos, prin cultură.

Nicolae Ciucă

Președintele Senatului României

Dragi prieteni,

Festivalul Internațional de Teatru de la Sibiu este locul care a devenit, în timp, un reper pentru iubitorii de teatru din întreaga lume.

Ajuns la ediția cu numărul 31, Festivalul aduce în sălile și pe străzile din Sibiu magia spectacolului, în toate formele lui.

Știu că mulți vizitatori, din România și din afara ei, își rezervă timp pentru a fi acolo în cele zece zile ale evenimentului, care a devenit un loc de suflet pentru mii de persoane din întreaga lume.

Felicit artizanii și organizatorii Festivalului pentru bucuria pe care o oferă, an de an, publicului din Sibiu, dar și celui de pretutindeni.

Invit pe toți pasionații de teatru și cultură să vină în perioada 21-30 iunie la Sibiu. Vor găsi producții teatrale de calitate, artiști - consacrați și în devenire - și o atmosferă specială.

MINISTERUL CULTURII
Partener strategic al Festivalului Internațional de Teatru de la Sibiu

Raluca Turcan

Ministrul Culturii

Festivalul Internațional de Teatru de la Sibiu este o adevărată tribună culturală a României și un motiv întemeiat de mândrie națională. În numele Ministerului Culturii și al meu personal, salut cu mare bucurie ediția cu numărul 31 a Festivalului, care se va desfășura sub Înaltul Patronaj al Președintelui României, domnul Klaus Iohannis.

Mă bucur că Sibiul găzduiește unul dintre marile evenimente culturale ale Europei și ale lumii, unul dintre festivalurile internaționale de elită, care celebrează dialogul și creația în domeniul culturii și artelor spectacolului, creând în același timp o punte către educație și cercetare.

Prietenia joacă rolul principal pe scena FITS în 2024, ca temă a acestei ediții și valoare atât de necesară în lumea contemporană. Ministerul Culturii susține și în acest an FITS, cu toată prietenia și cu sentimentul unei datorii de onoare față de acest act cultural deosebit.

Felicit cele două echipe – cea a Festivalului Internațional de Teatru de la Sibiu și cea a Teatrului Național „Radu Stanca" Sibiu, instituție care la 1 iunie 2024 împlinește 236 de ani de la înființare – pentru complexitatea actualei ediții a Festivalului, care își propune atât de multe obiective culturale și de diplomație culturală.

Reafirm sprijinul Ministerului Culturii pentru Fabrica de Cultură de la Sibiu, exemplar motor de dezvoltare comunitară, și sunt încântată de asemenea că Bursa de Spectacole de la Sibiu este recunoscută peste tot în lume, iar artiștii și instituțiile de spectacol din România își pot promova evenimentele în parteneriat cu cele mai importante structuri de spectacol din lume. Salut Programul de Voluntari din cadrul FITS, inițiativele pe care Festivalul le are în zona coproducțiilor internaționale și aplaud atenția specială pe care FITS o acordă Chișinăului și Republicii Moldova.

Îmi doresc ca anvergura pe care Festivalul Internațional de Teatru de la Sibiu a atins-o sub conducerea directorului său, maestrul Constantin Chiriac, să fie exploatată ca un brand cultural de țară, ajutând România și cultura română.

Ca #*PRIETENĂ* a #FITS, urez publicului din România și din lume să se bucure din inimă de acest simbol al prieteniei culturale, de toate spectacolele și evenimentele pe care le pot vedea la Sibiu între 21 și 30 iunie 2024.

MINISTERUL EDUCAȚIEI

Ligia Deca

Ministrul Educației

Festivalul Internațional de Teatru de la Sibiu este o întâlnire cu lumi noi, cu spații culturale diferite și cu tot ce este mai avangardist în artele spectacolului. Puține momente din an stârnesc un interes public la fel de mare ca publicarea programului FITS, iar acest festival este o lecție nu doar despre cum să construiești un proiect cultural excepțional, ci și despre cum poți crea patrimoniu cultural imaterial, despre cum poți inova cu respect pentru tradiții și despre cum poți media întâlnirea tinerilor cu arta.

Suntem cu toții recunoscători pentru cele trei decenii de diplomație culturală de înalt nivel care au adus România pe harta europeană a festivalurilor de profil. FITS 2024 și-a asumat ca temă „prietenia", evidențiind încă o dată modul în care arta depășește bariere culturale și geografice. Știu că toți cei care aleg Sibiul ca destinație în această perioadă, fie că pășesc pe străzile orașului, fie că se folosesc de platformele digitale, au parte de o experiență transformatoare, care îi apropie de lumi noi și fascinante, precum și de personalități și povești tulburătoare.

Apreciez componenta educativă a festivalului, mai puțin cunoscută, însă extrem de importantă pentru noile generații de artiști. Festivalul contribuie direct la internaționalizarea învățământului superior românesc, un obiectiv tare drag mie, prin facilitarea accesului studenților înscriși la programele de studiu din domeniul artelor la spectacole internaționale, la dezbateri și conferințe cu profesori și artiști consacrați. Extrem de valoros este și faptul că acești studenți pot performa în cadrul Festivalului universităților" sau pot participa la dezbaterile incluse în „Platforma de cercetare doctorală", organizate împreună cu Universitatea „Lucian Blaga" din Sibiu.

Îi mulțumesc domnului director Constantin Chiriac pentru promovarea acestei dimensiuni esențiale a FITS!

Apreciez eforturile de organizare a festivalului și sper ca tinerii sibieni care participă în calitate de voluntari să se bucure de această șansă. Este o oportunitate de învățare informală și nonformală care, în contextul unui festival de anvergura FITS, devine mai mult decât o șansă de dezvoltare personală. Sunt convinsă că în urma acestei experiențe unii dintre voluntari au ales cariere în domeniu și că toți au devenit, dacă nu erau deja, iubitori ai teatrului.

Mult succes în organizarea celei de-a XXXI-a ediții a Festivalului Internațional de Teatru!

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

Luminița Odobescu

Ministrul Afacerilor Externe

Salut această nouă ediție a Festivalului Internațional de teatru de la Sibiu, a XXXI-a, probabil cea mai mare de până acum, în materie de număr de spectacole, de artiști și de spații de joc.

Sunt deja 30 de ani de când Ministerul Afacerilor Externe colaborează cu FITS și echipa domnului Constantin Chiriac pentru sprijinirea prezenței la Sibiu a unui număr tot mai important de trupe din tot mai multe țări.

Grație muncii și inspirației acestei echipe, FITS a devenit unul dintre cele mai importante evenimente culturale din România și chiar din Europa, rivalizând deja cu festivaluri de teatru celebre și mult mai longevive.

Festivalul a avut o contribuție importantă la recâștigarea splendorii pierdute a Sibiului și la promovarea imaginii României în lume și este un exemplu elocvent al rolului transformator al culturii în viața unui oraş. Succesul și vizibilitatea internațională a FITS au fost chiar unii dintre factorii importanți care au adus Sibiul în postura de Capitală Europeană a Culturii în 2007.

În contextul geopolitic actual, marcat de agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei și de consecințele acesteia, inclusiv asupra instituțiilor de artă și a patrimoniului cultural, o manifestare ca cea organizată la Sibiu dobândește valențe speciale de stimulare a comunicării și de prezervare a valorilor identitare și democratice pe care se bazează societățile noastre.

Festivalul de la Sibiu face un imens serviciu diplomației culturale, reușind să aducă în România și să facă să se atașeze de ea mii de artiști străini, regizori, actori, muzicieni, dar și voluntari și public larg din toate colțurile lumii.

De asemenea, spectacolele românești prezente la FITS sunt de multe ori invitate în străinătate, crescând reputația artei românești peste hotare. Misiunile diplomatice ale României promovează, la rândul lor, festivalul, prin diverse evenimente dedicate publicului din statele în care-și desfășoară activitatea.

Este un sprijin pe care MAE îl va oferi și pe mai departe, în cadrul acestei onorante asocieri cu un eveniment cultural de prestigiu internațional.

Urez mult succes ediției din acest an a Festivalului Internațional de Teatru de la Sibiu și sunt convinsă că această colaborare începută acum 30 de ani va continua mult timp de acum înainte.

Liviu Jicman

Președintele ICR

Dragi prieteni, făuritori și iubitori de teatru,

Îmi face o deosebită plăcere să ne întâlnim la Festivalul Internațional de Teatru de la Sibiu, unde vin de fiecare dată cu bucuria de a vedea spectacole excepționale. Ca în fiecare an, în această perioadă, FITS transformă orașul într-o uriașă scenă și oferă experiențe memorabile tuturor artiștilor și spectatorilor pe care îi apropie. Sunt bucuros că în România există un festival de un asemenea calibru, cu o rezonanță internațională și că, sub cupola lui, arta ne unește și ne face să ne gândim la valori fundamentale ale societății: libertate, democrație, toleranță, dialog. Și la prietenie.

Prietenia dintre Institutul Cultural Român și Festivalul Internațional de Teatru de la Sibiu datează de aproape două decenii, perioadă în care am sprijinit demersuri culturale de amploare. Anul acesta, ICR susține realizarea Sezonului American, cu John Malkovich în spectacolul „În singurătatea câmpurilor de bumbac", Mikhail Baryshnikov în proiectul multimedia „Not Once", cât și spectacolul „Aphrodite and the liberation of the World" scris și regizat de Tim Robbins. Acești prieteni ai culturii române, dar și alte sute de creatori din 75 de țări, revin în programul festivalului - fizic, dar și prin transmisiuni live sau prin înregistrările de pe platforma digitală - cu noi proiecte ce nu trebuie ratate. Îmi face deosebită plăcere să subliniez prezența Sezonului Polonez din cadrul FITS în siajul Sezonului Cultural Polonia- România, care se desfășoară în perioada iunie 2024 – octombrie 2025.

Așa cum v-am obișnuit, ICR este și partener al Bursei de Spectacole, o valoroasă platformă de *networking* pentru artiști, operatori culturali și producători din domeniul teatrului, un program născut din nevoia de a face vocile artistice cât mai cunoscute prin dezvoltarea acestei noi rețele culturale și a unei comunități artistice extinse.

Dincolo de binemeritatele felicitări pe care le adresez echipei FITS pentru consecvență și inspirație, mă simt recunoscător, ca spectator și prieten al teatrului, că am ocazia să particip la această sărbătoare din calendarul cultural internațional.

Ne așteaptă așadar zece zile dedicate prieteniei sub toate formele sale. Sunt onorat de reciprocitatea parteneriatului dintre Institutul Cultural Român și Festivalul Internațional de Teatru de la Sibiu, spre beneficiul artelor spectacolului și al spectatorilor din întreaga lume.

Consiliul Județean Sibiu

Daniela Cîmpean

Președinta CJ Sibiu

La finalul ediției de anul trecut, care a marcat cele 3 decenii de când Sibiul se afla în lumina reflectoarelor pe marea scenă a lumii, am lansat o provocare la adresa maestrului Constantin Chiriac și a echipei sale: cea legată de tema festivalului din acest an.

Am plecat, matematic, de la tema din acel an, „Miracol", sperând într-un... „Miracol + 1".

Astăzi, trebuie să recunosc că sunt plăcut surprinsă, că „PRIETENIA", sub auspiciile căreia se desfășoară cele peste 800 de evenimente ale festivalului din acest an, este o temă pe cât de simplă, pe atât de cuprinzătoare.

Este o provocare pe care de aici, din județul Sibiu, cel cu oameni și locuri de poveste, o lansați întregii lumi. Semenii sunt îndemnați să-și dea mâna, iar prietenia să fie singurul liant care-i ține laolaltă, alături de speranțe și bucurii.

Gabriel Garcia Marquez nota că „Prieten este cel care atunci când îți întinde mâna, îți atinge inima" și, fără să greșesc, sunt convinsă că Festivalul Internațional de Teatru de la Sibiu este cea mai sinceră expresie a prieteniei pe care Sibiul o poartă tuturor celor care-i trec pragul. Este o mână întinsă, ce poartă atât podoabele zestrei culturale, cât și bunătatea oamenilor, ce negreșit va ajunge la inima oaspeților noștri.

Permiteți-mi să vă asigur de întreaga mea prietenie, dorindu-vă totodată să sălășluiți în cât mai multe gânduri bune ale iubitorilor de frumos!

Constantin Chiriac

Președintele FITS

În încheierea cuvântului de anul trecut, când am sărbătorit 30 de ani de Miracol în Festivalul Internațional de Teatru la Sibiu, vorbeam despre o înfrățire de mâini, de suflete, de inimi, care încearcă să arate ce înseamnă să fii împreună întru iubire, cu pasiune, cu speranță și cu încredere, dar mai ales cu credință și cu determinare pentru ceea ce un festival a făcut pentru o comunitate. Continuând acest gând, care este motorul? Dumnezeu ne naște în familii, care sunt matricea a ceea ce înseamnă dezvoltarea unei nații, dar ne dă și șansa de a alege prietenii cu care putem să visăm, să zburăm, să construim mult mai bine ceea ce prin destin ni s-a dăruit la naștere.

PRIETENIA

Prietenia a fost și este motorul care de 31 de ani a adus la Sibiu cele mai mari nume din lumea artelor spectacolului. Anul acesta vom avea 70 de nume care ctitoresc Aleea Celebrităților din Sibiu. Nu am crezut că anul acesta vom aduce la Sibiu mai multe personalități ca anul trecut! Deschidem ediția din acest an cu Mikhail Baryshnikov și Jan Fabre – cu cinci spectacole pe zi, într-un spațiu dedicat, pe întreaga durată a FITS. Este o împlinire fără precedent! În aceeași zi, la deschidere, vom avea două premiere absolute, mondiale, cu Pippo Delbono și cu Tim Robbins. În aceeași seară, Corul Madrigal îi învăluie pe acești doi artiști din urmă, împreună cu liderul acestui festival, într-un spectacol de poezie și muzică fără precedent, în inima acestui burg, în spațiul fostei primării – Casa Altemberger. Este un dar de la Dumnezeu. Sunt evenimente care țin de destinul unei comunități și ne bucurăm că putem să facem, tot în prima zi a FITS, și deschiderea Platformei Internaționale de Prezentare a Doctoratelor în Artele Spectacolului și Management Cultural, alături de reprezentanți din 47 de universități din lume și că putem anunța lumii întregi că un Institut de Cercetări pentru Artele Spectacolului al Academiei Române se naște la Sibiu, pentru a putea exploata operele personalităților distinse cu câte o stea pe Aleea Celebrităților din Sibiu.

Întâlnirile JTI

B.DANCE

ALICE

DIRECTOR ARTISTIC: **PO-CHENG TSAI**

Întâlnirile JTI prezintă, în cadrul Festivalului Internațional de Teatru de la Sibiu, spectacolul „Alice” al Companiei B. Dance, într-o ediție aniversară de excepție.

De **25 de ani**, ***Întâlnirile JTI*** invită mari companii de dans din toată lumea și oferă spectacole în premieră pentru publicul din România. La mulți ani, ***Întâlnirile JTI***!

O posibilă interpretare a multiculturalismului

Povestea prințesei deochiate

Ion M. Tomuș

Povestea prințesei deocheate este unul dintre spectacolele recente ale lui Silviu Purcărete (premiera în 2018) care deja a făcut istorie. Ca una dintre posibilele forme de recunoaștere, amintesc și cele trei premii acordate spectacolului în 2019 la gala UNITER: cel mai bun spectacol, cea mai bună actriță într-un rol principal (Ofelia Popii, pentru personajele Seigen și Shinnobu Sota) și cea mai bună scenografie (Dragoș Buhagiar). Oricât de ciudat ar putea să pară, aceste premii au venit ca o confirmare *națională* a prestigiului *internațional* a unui fenomen cultural: Festivalul Internațional de Teatru de la Sibiu. În galeria de artiști pe care festivalul i-a reunit la Sibiu, se distinge numele regizorului Silviu Purcărete, care a avut, fără îndoială, o contribuție esențială la transformarea orașului și la adaptarea spațiilor de joc locale la realitățile și necesitățile contemporane din domeniul artelor spectacolului. Spectacolul *Faust* (cu premiera în 2007) este un motor al turismului cultural local și regional, se joacă și acum într-o veche hală industrială a unei foste fabrici, cu o scenografie monumentală, cu o distribuție numeroasă, cu o trupă rock care cântă live, cu efecte sonore și vizuale impresionante, fiind un spectacol care este, în definitiv, ca un curs deschis de actorie, datorită interpretării actorilor din rolurile principale. Spectacolul a devenit rapid un reper al teatrului contemporan european, a primit numeroase premii și a fost jucat de-a lungul și de-a latul întregului continent.

Desigur, toate acestea nu ar fi fost posibile fără viziunea coerentă a lui Constantin Chiriac, care a coordonat colaborarea cu Silviu Purcărete în contextul Teatrul Național Radu Stanca Sibiu și a Festivalului Internațional de Teatru de la Sibiu. *Pilafuri și parfumuri de măgar, Cumnata lui Pantagruel, Așteptându-l pe Godot, Faust, Lulu, Metamorfoze, D'ale carnavalului, Oidip, Povestea prințesei deocheate* și, mai recent, *Jocuri, vorbe, greieri* sunt spectacolele de la Sibiu ale lui Silviu Purcărete care au intrat demult în conștiința colectivă a publicului. Spectatorii sibieni s-au familiarizat repede cu temele principale ale creației sale: preocupările pentru (pre)texte din zona clasică a literaturii și dramaturgiei universale au devenit un laitmotiv al operei sale. Astfel, după identificarea unui nucleu (ori poate chiar mai multe nuclee) dintr-un anume text clasic, regizorul conduce o serie de improvizații, împreună cu distribuția, care mai apoi vor fi asamblate și finisate într-o narațiune scenică, congruentă cu textul sursă. Toată această procedură este menită să creeze imagini scenice memorabile care vor se vor transforma în puncte vizuale de referință. În definitiv, această abordare este o metodă care se înscrie perfect în toate caracteristicile postmodernismului, cu toate implicațiile sale culturale (într-un context mai larg), precum și cele teatrale (într-un sens mai precis). Silviu Purcărete este preocupat de texte bine-cunoscute, dar care, paradoxal, abia dacă mai sunt citite. Mai mult decât atât, strategia de a configura spectacolul plecând de la improvizațiile actorilor a creat un anume orizont de așteptare. Atunci când regizorul creează un spectacol care este în totalitate fidel textului autorului, spectatorii se află într-o situație oarecum mai puțin confortabilă: au nevoie să absoarbă și să interiorizeze fluiditatea textului, așa cum este aceasta filtrată prin interpretarea scenică a actorilor, dar și prin regie. Acesta este cazul a cel puțin două dintre spectacolele regizate de Silviu Purcărete la Sibiu: *Așteptându-l pe Godot* și *D'ale carnavalului* (dar, parțial, și *Lulu* și *Jocuri, vorbe, greieri*...). Este un aspect care, fără îndoială, merită analizat și discutat: efectul acestor spectacole poate fi o nouă provocare de a asimila ceea ce se petrece pe scenă. Textul nu devine un impediment, ci o sferă alternativă de semnificații, care necesită atenția constantă a spectatorului.

Este crucial să remarcăm că metoda regizorală a lui Silviu Purcărete dă roade excepționale la Teatrul Național Radu Stanca din Sibiu, din cel puțin două motive. În primul rând, regizorul se bucură de o libertate absolută de creație. Strategia managerială a lui Constantin Chiriac îi permite să-și „dezlănțuie" energiile creatoare printr-un canal de comunicație cu două sensuri, care a permis rezultate artistice excepționale, cu impact pe comunitatea locală, precum *Faust*. În al doilea rând, Purcărete are o relație foarte strânsă cu actorii de la Sibiu, lucrând aici de mult timp, cu regularitate. Colaborarea dintre actori și regizor funcționează eficient, fiecare dintre părți știind foarte bine ce să aștepte de la cealaltă. Toți știu cum să gestioneze pe scenă talentul, riscurile artistice, dar și curajul.

În acest peisaj teatral unic în Europa, era normal ca *Povestea prințesei deocheate* să fie un eveniment mult așteptat, iar succesul a venit ca o confirmare a proiectului. Kabuki este la o distanță de ani lumină față de teatrul occidental cu care suntem obișnuiți. Au fost mari, uriașe așteptări de la această producție teatrală, deoarece kabuki este atât de special și atât de dificil de pus în armonie cu emoțiile europene, ca să nu mai amintim de viziunea artistică specială a lui Silviu Purcărete. Contrar tuturor așteptărilor de la momentul premierei (iată, deja au trecut cinci ani...), spectacolul nu este kabuki, dar se bucură de avantajele unui spațiu care a fost configurat ținând cont de toate necesitățile ge nului. Travestiul este unul dintre cei mai importanți piloni ai spectacolului, cu intenția regizorului (în totalitate asumată de către distribuție) de a insista pe elementele grotești ale universului spiritual al personajelor, de a stabili supape prin care energiile scenice să se elibereze înspre public, dezlănțuite și pline de o ironie aparte.

Povestea este relativ simplă: preotul Seigen este îndrăgostit de tânărul său discipol, Shiragiku. Fiind copleșiți de destinul lor trist și crud, cei doi decid să se sinucidă. Shiragiku se aruncă de pe o stâncă în valurile furioase ale oceanului dezlănțuit, dar Seigen nu își poate aduna puterile, nu are curajul de a-l urmări în moarte. Șaptesprezece ani după moartea lui Shiragiku, tânăra prințesă Sakura sosește la templu, în căutarea liniștii. Seigen este surprins să descopere în aceasta reîncarnarea tristei sale iubiri, demult pierdută, pe Shiragiku. Recunoașterea este dulce-amară: prințesa Sakura este violată de tâlharul Shinnobu Sota, din care rezultă un copil nedorit, dar pe care ea îl va iubi nespus. Din acest moment, situația se complică, povestea devenind arborescentă, bizantină, lumea de pe scenă devine o încrengătură barocă de ramificații, fiecare dintre acestea cu un set specific de semnificații orientale. Spectatorul occidental nu are antrenamentul de a cuprinde așa o arie largă de elemente ale poveștii, dar, totuși, surpriză! Ironia elegantă și fină a culturii europene se contopește

cu contextul de care am vorbit mai sus, precum și cu mecanismele interne ale producției.

Scenografia lui Dragoș Buhagiar presupune adaptarea spațiului la conglomeratul de semnificații a poveștii, dar și transformarea unei vechi hale industriale într-un spațiu de joc în care un asemenea proiect să se poată desfășura. Mai mult decât atât, trebuie subliniate câteva detalii ale scenografiei: spațiul este în așa fel configurat încât asistăm la descompunerea mecanismului teatral. În stânga publicului, avem o serie de măsuțe de machiaj, cu scaune, dotate cu lumini specifice și oglinzi. Toate aceste elemente oferă acces în interiorul producției teatrale, în specificul său european. Convențiile dramatice și teatrale sunt prezentate foarte fin și subtil, dar, cu toate acestea, efectul asupra publicului este puternic, fiind o cale sigură de a demonstra artificialitatea unui anume spațiu cultural, laolaltă cu regulile sale. Procedeul este occidental, dar lumea pe care o creează este asiatică. Distanțele sunt topite de convenția dramatică, iar limitele regulilor sunt maleabile, fluctuante.

Universul sonor al spectacolului este subsumat aceleiași strategii de a dezvălui convențiile treptat, gradat. Pe partea cealaltă a scenei, vizavi de mesele de machiaj, este o fosă în care un grup de actori creează efectele sonore: de la sunetul săbiilor, la foșnetul frunzelor și al mătăsii, ori chiar la câini care latră în depărtare. Din nou, totul este emis și desfășurat la vedere, de data aceasta, sub coordonarea artistică a lui Vasile Șirli, autorul muzicii spectacolului.

Personajele principale sunt interpretate de Ofelia Popii sunt Seigen și tâlharul Shinnobu Sota. Primul este conștient de mizeria condiției umane și este foarte posibil ca această nuanță din interpretare să se datoreze incapacității lui Seigen de a-și pune capăt zilelor și de a se arunca în ocean, împreună cu tânărul său ucenic. Pe de altă parte, Shinnobu Sota, tâlharul, este la fel de mic și mizer, dacă îl evaluăm prin prisma naturii sale umane. Marea sa putere vine din capacitatea de a se concentra și de a fi atent în spațiul de joc: pentru ca să-și împlinească scopurile, Shinnobu Sota trebuie să fie omniprezent, mereu conștient de celelalte personaje, trebuie să fie rapid și trebuie să facă dovada strălucitoarei sale inteligențe, așa cum este pusă în slujba răului. Publicul este mereu conștient de puterea acestui personaj nu datorită măreției sale, ci datorită ambiției sale mărunte și derizorii, specifică unui spirit primitiv. Iustinian Turcu interpretează pe ucenicul Shiragiku și pe prințesa Sakura: cea din urmă este fragilă, dezorientată și pierdută în furtuna puternică a destinului său. Singurul ei reper este Shinnobu Sota, violatorul său, care a devenit tatăl unui copil nedorit, dar foarte iubit. Așa cum Shinnobu Sota este măreț și monumental prin intențiile sale mărunte și meschine, la fel și statutul al lui Seigen este copleșitor, prin poziția de victimă care nu mai are unde să scufunde, nemaiexistând un nivel mai jos în care să se prăbușească; Iustinian Turcu a înțeles foarte bine în ce direcție trebuie să-și conducă personajul.

Așa cum știm, spectacolele lui Silviu Purcărete creează imagini scenice care devin rapid repere și care sunt o pură binecuvântare pentru marketingul care însoțește aceste producții. Efectul este un rezultat al talentului și al viziunii, regizorul coordonând distribuții numeroase. Cazul *Poveștii prințesei deocheate* este și mai provocator, deoarece echipa artistică și regizorul se cunosc bine deja, iar grupul de actori din spatele personajelor principale funcționează ca o mulțime omogenă, evidențiind ironia situațiilor scenice. Multiculturalismul este vizibil tocmai din această perspectivă: tehnicile specifice kabuki se contopesc cu elemente europene, sau chiar cu unele care sunt și mai apropiate de universul spiritual al spectatorului român. Grupul de actori care poartă șube ciobănești din blană de oaie sunt o trimitere la cultura tradițională românească. Detaliul, coroborat cu cele ale culturii asiatice, fac ca tot ceea ce se petrece pe scenă să se contopească într-un fluviu de semnificații, iar spectatorii europeni și cei asiatici se vor simți reprezentați. Prin urmare, distanța dintre lumea veche românească și cea asiatică devine din ce în ce mai mică și mai accesibilă. Întrebarea care apare, inevitabil, în public, este „câte dintre acestea mă reprezintă pe mine? Fac eu parte din universul de pe scenă?”. Desigur, nu putem oferi un răspuns universal, căci există câte unul pentru fiecare spectator din sală. Un posibil astfel de răspuns ar fi „da, cele două lumi ale spectacolului sunt îndepărtate geografic. Dar, cu toate acestea, personajele suferă, iubesc, râd, plâng și cântă, la fel ca noi”. Prin urmare, multiculturalismul nu trebuie să fie un rezultat simplist al unei asocieri prozaice de motive culturale și de teme care ies la lumină din medii diferite. Situația ar trebui accesată dintr-un nivel mai profund: multiculturalismul din spectacolul lui Silviu Purcărete este un produs al unui proces care esențializează și radicalizează emoții. Spectacolul adresează întrebări universale, sugerează situații și perspective care sunt încapsulate în universul sonor, în muzică, culoare și lumini. Întrebarea mea, după ce am văzut spectacolul pentru prima dată a fost „care este esența mea culturală? Ce mă face pe mine să fiu român, european?”. Desigur, la cinci ani după premieră, după ce am văzut Povestea prințesei deocheate de trei ori, încă mai lucrez la identificarea unui răspuns, care, de altfel, nici nu ar fi bine să se grăbească să apară... Întrebarea mea a fost generată de grupul de actori și de energiile lor, conjugate cu interpretarea rolurilor principale: ciudatul echilibru dintre aceste energii este doar o altă calitate regiei lui Silviu Purcărete.

Având în vedere toate cele de mai sus, *Povestea prințesei deocheate* este un eveniment major al teatrului european. De asemenea, este esențial să insist pe importanța noului spațiu teatral în care se joacă acest spectacol: așa cum a fost cazul lui *Faust*, în 2007, Teatrul Național Radu Stanca Sibiu a transformat o veche fabrică – acum este o sală de spectacol, adaptabilă la regulile diferitelor tipuri de spectacole, parte a mediului și fenomenului teatral sibian. Cred cu tărie că acesta este un detaliu decisiv, deoarece comunitatea locală și regională este principalul beneficiar al efervescenței care caracterizează această producție teatrală. Acum, sibienii (și nu numai ei) au un pod monumental care face legătura între diferite culturi...

Stranietatea unei povești cu prințese

Povestea prințesei deochiate

Ionica Pașcanu

Nicolae Gligor

Te așezi în fotoliul tău de spectator și aștepți să fii parte din ceva uimitor, memorabil și izbăvitor. Aceasta este convenția pe care o „semnezi" cu fiecare spectacol la care participi și nimic nu poate anula starea de curiozitate, de bucurie, de expectativă. Dar ceva scapă oricăror tratate, semnate sau intuite, știute sau închipuite, atunci când ești în preajma unor spectacole-fenomen, acelea pe care generațiile le rememorează, trecându-le, poate, în mit, așa cum se întâmplă cu *Povestea prințesei deocheate*, o creație a lui Silviu Purcărete la Teatrul Național „Radu Stanca" din Sibiu, prezentată în FITS 2023.

Intră în atribuțiile oricărui cronicar să dea detaliile tehnice ale spectacolului, este obligatoriu să cunoaștem răspunsurile la întrebări fundamentale (cine, unde, când), dar nimic nu ne mai ajută când trebuie să ne răspundem nouă înșine la interogații ceva mai intime, de reflecție personală. Valoarea excepțională a spectacolului ne obligă să mergem la registrul superlativ al vocabularului, ca parte din încercarea de a justifica, interioriza, această călătorie inițiatică pe care o propune spectacolul.

Povestea prințesei deocheate e un dialog cultural între spațiul european și cel asiatic, japonez, iar Silviu Purcărete este autorul unui scenariu original, plecând de la o piesă kabuki a lui Tsuruya Nanboku al IV-lea. Aceasta înseamnă că trebuie să fim familiarizați cu specificul fascinant al teatrului japonez pentru a avea un acces real la semnificațiile spectacolului. Pentru european, spațiul cultural asiatic este departe de a fi „o carte deschisă", deoarece totul este parte dintr-un ceremonial, un ritual codificat strict, fiecare gest nuanțând o idee, iar efortul intelectual trebuie să-l dubleze pe cel afectiv, emoțional, de conectare la ceea ce se dezvăluie. Scena este împărțită riguros, există o punte pe care actorii pătrund, marcată cu trape, scenele sunt separate prin perdele de o cromatică specială, actorii sunt costumați și machiați după reguli rigide, muzica este interpretată live, rolurile feminine și masculine sunt distribuite după alte criterii decât genul actorului („onnagata" fiind denumirea actorilor care joacă roluri feminine în piesele kabuki) și acestea sunt doar câteva, foarte puține, date specifice ale unui spațiu teatral cu care suntem mai mult sau mai puțin familiarizați, în calitatea noastră de europeni.

Dar spectacolul lui Silviu Purcărete nu ne creează niciun disconfort cultural, nu ne împarte în inițiați și profani, plăcerea estetică se acumulează treptat, ca un bulgăre de zăpadă, ajungând să ne prindă ca într-un carusel. Impactul vizual este copleșitor, cu o dinamică gradată, iar spectatorul vede stilizarea unei stânci de pe care se aruncă în valuri Shiragiku, o platformă rotativă ce se joacă cu perspectivele și sensul spațiului, totul alunecând în fața noastră, ca un vis pe care ne străduim să-l oprim și înțelegem, actorii au costume vaporoase, din materiale neobișnuite etc. De asemenea, povestea prințesei este stranie, ea decade din statutul ei nobiliar și ajunge într-un bordel, unde învață cealaltă față a lumii, are un copil care îi este luat pentru ca apoi să-l repudieze, plutește între realitate și vis, din moment ce delimitarea dintre întruparea sau reîncarnarea spiritului lui Shiragiku și statutul actual de prințesă e fluid. Însă melanjul dintre specificul asiatic al spectacolului și valențele europene poate crea un sens al stranietății, amintind de limbajul psihanalitic al lui Sigmund Freud. Ceva este în mod definitoriu familiar în spectacol: autoironia personajelor, jocul cu planurile real-ficțional, dar „casa" spirituală în care alegem să intrăm este moartea, așa cum explica psihanalistul în eseul *Motivul alegerii cutiilor*. Actorii care poartă un machiaj alb, amintind de păpuși, anumite elemente ale spectacolului care doar ne par familiare, demonstrează că vom intra într-o lume stranie, necunoscută, în care moartea pare, ca întotdeauna, singura alegere. Performanțele actoricești sunt copleșitoare, fiecare depășindu-și limitele, asumându-și rolul până la identificare, iar fondul muzical le marchează evoluția cu fidelitate, intuiție, potențare polisemantică, așa cum demonstrează și poza de final a spectacolului. Nimic nu e întâmplător pe scenă, ironia nu anulează tensiunea interioară, atât pe a actorului cât și pe a spectatorului, stilizarea cerută de această formă teatrală este respectată cu inteligență de creatorii spectacolului. O neliniște rămâne mult timp după căderea cortinei, deoarece cred, cu sinceritate, că suntem cu toții „deocheați" de vraja unor actori exemplari, de construcția stranie a spectacolului și de neputința de a alege între teatrul european și cel asiatic, fără a suferi sentimentul unei pierderi irecuperabile.

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL DE TEATRU DE LA SIBIU

ROMÂNIA

Eveniment desfășurat sub Înaltul Patronaj al Președintelui României

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL DE TEATRU DE LA SIBIU ESTE ORGANIZAT DE

TEATRUL NAȚIONAL RADU STANCA SIBIU
FONDAT ÎN 1788

Primăria Municipiului Sibiu este principalul finanțator al Festivalului Internațional de Teatru de la Sibiu

Partener strategic al Festivalului Internațional de Teatru de la Sibiu

GUVERNUL ROMÂNIEI

EVENIMENT REALIZAT CU SPRIJINUL

GUVERNUL ROMÂNIEI

MINISTERUL EDUCAȚIEI

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

MINISTERUL ANTREPRENORIATULUI ȘI TURISMULUI

UNIVERSITATEA LUCIAN BLAGA DIN SIBIU

CO-ORGANIZATOR

INSTITUTUL CULTURAL ROMÂN

ACȚIUNE CO-FINANȚATĂ DE

Consiliul Județean Sibiu

UNITER
UNIUNEA TEATRALĂ DIN ROMÂNIA

CO-PRODUCĂTORI

TVR

Radio România

PARTENERI STRATEGICI

Liberté Égalité Fraternité République Française

INSTITUT FRANÇAIS
Liberté Créativité Diversité

la francophonie

Botschaft der Bundesrepublik Deutschland Bukarest

Konsulat der Bundesrepublik Deutschland Hermannstadt

GOETHE INSTITUT

INSTITUTUL POLONEZ BUCUREȘTI

Poland—Romania Cultural Season 2024—2025

Cooperación Española

Instituto Cervantes Bucarest

AC/E ACCIÓN CULTURAL ESPAÑOLA

institut ramon llull

Ambasada Norvegiei

British Embassy Bucharest

BRITISH COUNCIL

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra
Ambasada Elveției în România

Swiss Sponsors' Fund România

swiss arts council
prohelvetia

Ambasada Japoniei în România

Ambasada Austriei București

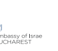
forumul cultural austriac

EMBASSY OF THE KINGDOM OF BELGIUM IN BUCHAREST

Ambasciata d'Italia Bucarest

ISTITUTO italiano DI CULTURA

Kultur | lx Arts Council Luxembourg

Embassy of Israel BUCHAREST

中华人民共和国文化和旅游部

PARTENERI OFICIALI

UniCredit Bank

DEDEMAN
DEDICAT PLANURILOR TALE

BRD
GROUPE SOCIETE GENERALE

PARTENER DE ÎNCREDERE

160 CEC Bank

PARTENER SPECIAL

JTI

PARTENER DE TRADIȚIE

Raiffeisen Bank

PARTENER PENTRU CONFERINȚE SPECIALE ȘI LANSĂRI DE CARTE

fundația PROCULTURA – Magda și Ovidiu Buluc –

PARTENER STRATEGIC

pepsi

PARTENERI

GLS.

e.on

PARTENER DE MOBILITATE

AUTOKLASS
Official home of Mercedes-Benz

PARTENER PRINCIPAL

meriți să fii surprins

PARTENER AL SEZONULUI DE STRADĂ

BANCA TRANSILVANIA BT

PARTENER AL THERME FORUM

THERME BUCUREȘTI

APA OFICIALĂ A FESTIVALULUI

AQUA CARPATICA

PARTENER AL BURSEI DE SPECTACOLE DE LA SIBIU

ALPHA BANK 30 ANI

PARTENERI

Google Arts & Culture

Lenovo

PARTENERI PENTRU SĂNĂTATE

DENT ESTET
The Leading Dental Centers of Romania

MedLife POLISANO

VINURILE OFICIALE ALE FESTIVALULUI

CRAMA OPRIȘOR

PARTENER

PARTENERI

KeepCalling

cărturești

Trans Agape

HEIDI

Tulipa

CARPATICA Logistic

lăptăria cu caimac

SAM TRANSPORT

kronospan

SURA SUSARA

PARTENERI MEDIA

TV5MONDE PLUS

euronews.

DW Made for minds.

ROCK FM

Magic FM

rfi ROMÂNIA

HotNews.ro

AGERPRES

adevărul

Republica

Biz

HAUTE CULTURE

CapitalCultural.

365

G4Media.ro

zile și nopți

IQads

LiterNet

THEATRUM

TEATRUL

România literară

OBSERVATOR CULTURAL

ZIARUL METROPOLIS

HAPP

LIFE.ro

NEWS.RO

TURNUL SFATULUI

Tribuna

SIBIU 100

ORA DE SIBIU

Hermannstädter Zeitung

Mesagerul

monitorulsb.ro

#goodtime

știrideSibiu.ro

Sibiul

SIBIU INDEPENDENT

STRADA CETĂȚII

SB Sibiul bun

SIBIU CITY APP

PARTENER DE MONITORIZARE

mediaTRUST